

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 8ης Νοεμβρίου 2005*

Στην υπόθεση C-293/02,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Royal Court of Jersey (αγγλονορμανδικοί νήσοι) με απόφαση της 5ης Αυγούστου 2002, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Αυγούστου 2002, στο πλαίσιο της δίκης

Jersey Produce Marketing Organisation Ltd

κατά

States of Jersey,

Jersey Potato Export Marketing Board,

παρεμβαίνουσες:

Top Produce Ltd,

Fairview Farm Ltd,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, J. Malenovský, προέδρους τμήματος, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric (εισηγήτρια), S. von Bahr, Γ. Αρέστη, A. Borg Barthet, M. Plešić, J. Klučka και U. Löhmus, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger

γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 14ης Σεπτεμβρίου 2004,

έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο Jersey Produce Marketing Organisation Ltd, εκπροσωπούμενος από τον T. Le Cocq, advocate, καθώς και τον M. Sheridan και την J. Simor, barristers,
- το States of Jersey, εκπροσωπούμενο από τη S. Nicolle, QC, τους R. Plender, QC, W. Bailhache, HM Attorney General for Jersey, και τον M. Jarvis, barrister,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον X. Lewis,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Μαΐου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, του Jersey Produce Marketing Organisation Ltd (στο εξής: JPMO) και, αφετέρου, του States of Jersey και του Jersey Potato Export Marketing Board (στο εξής: PEMB) σχετικά με το συμβατό προς το κοινοτικό δίκαιο του νόμου που θέσπισε το States of Jersey περί του συστήματος διαθέσεως στο εμπόριο για τις εξαγωγές πατάτας της Jersey (Jersey Potato Export Marketing Scheme Act 2001, στο εξής: νόμος του 2001).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

- 3 Το άρθρο 23, παράγραφος 1, ΕΚ ορίζει:

«Η Κοινότητα βασίζεται επί τελωνειακής ενώσεως που εκτείνεται στο σύνολο των εμπορευματικών συναλλαγών και περιλαμβάνει την απαγόρευση των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών και όλων των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και την υιοθέτηση κοινού δασμολογίου στις σχέσεις τους με τις τρίτες χώρες.»

4 Το άρθρο 25 ΕΚ προβλέπει:

«Οι εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τους δασμούς ταμειευτικού χαρακτήρα.»

5 Το άρθρο 28 ΕΚ διαλαμβάνει:

«Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εισαγωγών, καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος, απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.»

6 Κατά το άρθρο 29 ΕΚ:

«Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εξαγωγών καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.»

7 Το άρθρο 299, παράγραφος 4, ΕΚ έχει ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης εφαρμόζονται στα ευρωπαϊκά εδάφη, για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι ένα κράτος μέλος.»

8 Κατά την παράγραφο 6 του ίδιου αυτού άρθρου:

«Κατά παρέκκλιση από τις προηγούμενες παραγράφους:

[...]

γ) οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης εφαρμόζονται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν, μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλισθεί η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει για τις νήσους αυτές η Συνθήκη της 22ας Ιανουαρίου 1972 περί προσχωρήσεως νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενεργείας.»

9 Το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 3 σχετικά με τις αγγλονορμανδικές νήσους και τη νήσο Μαν (JO L 1972, L 73, σ. 164, στο εξής: πρωτόκολλο αριθ. 3), που προσαρτήθηκε στην πράξη περί των όρων προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και περί των προσαρμογών των Συνθηκών (JO 1972, L 73, σ. 14, στο εξής: πράξη προσχωρήσεως του 1972) ορίζει:

«1. Η κοινοτική ρύθμιση στον τελωνειακό τομέα και στον τομέα των ποσοτικών περιορισμών, ιδίως δε εκείνη της πράξεως προσχωρήσεως, εφαρμόζεται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν κατά τον ίδιο τρόπο που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ειδικώς οι δασμοί και οι φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ των εδαφών αυτών και της Κοινότητας στην αρχική της σύνθεση και μεταξύ των εδαφών αυτών και των νέων κρατών μελών μειώνονται προοδευτικώς σύμφωνα με τον ρυθμό που προβλέπεται στα άρθρα 32 και 36 της πράξεως προσχωρήσεως.

2. Όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα και τα προϊόντα τα προερχόμενα εκ της μεταποίησης τους που υπόκεινται σε ειδικό καθεστώς συναλλαγών, θα εφαρμοσθούν έναντι τρίτων χωρών οι εισφορές και τα άλλα μέτρα κατά την εισαγωγή, που προβλέπονται από την κοινοτική ρύθμιση και εφαρμόζονται από το Ηνωμένο Βασίλειο.

Επίσης εφαρμόζονται εκείνες οι διατάξεις της κοινοτικής ρυθμίσεως, ιδίως δε εκείνες της πράξεως προσχωρήσεως, που είναι αναγκαίες για να επιτραπεί η ελεύθερη κυκλοφορία και η τήρηση κανονικών όρων ανταγωνισμού στις συναλλαγές των προϊόντων αυτών.

Το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους οι διατάξεις που αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια εφαρμόζονται στα εδάφη αυτά.»

- ¹⁰ Με βάση το άρθρο 1, παράγραφος 2, εδάφιο γ', του πρωτοκόλλου αριθ. 3, εκδόθηκε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 706/73 του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 1973, περί της κοινοτικής ρυθμίσεως που εφαρμόζεται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν σχετικά με τις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/009, σ. 78), που τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1174/86 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1986 (ΕΕ L 107, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 706/73), που προβλέπει, στο άρθρο 1 αυτού:

«1. Η κοινοτική ρύθμιση που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με τις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο παράρτημα II της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, καθώς και τις εμπορευματικές συναλλαγές που διέπονται από [τον κανονισμό 170/67/ΕΟΚ και] τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1059/69, εφαρμόζεται στις νήσους, με την εξαίρεση των διατάξεων σχετικά με τις επιστροφές και τα εξισωτικά ποσά που χορηγούνται κατά την εξαγωγή από το Ηνωμένο Βασίλειο.

2. Για την εφαρμογή της ρυθμίσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 1, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι νήσοι θεωρούνται ως ένα μόνο κράτος μέλος.

[...]»

- 11 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1):

«Το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας περιλαμβάνει:

— το έδαφος του Βασιλείου του Βελγίου,

[...]

— το έδαφος της Πορτογαλικής Δημοκρατίας,

— το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, καθώς και των νήσων της Μάγχης και της νήσου Man.»

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

- 12 Από τις διευκρινίσεις που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι ο νόμος του 2001 θεσπίστηκε κατόπιν παραπόνων των αγροτών λόγω των μικρών περιθωρίων κέρδους που θα αποκόμιζαν από την πώληση της πατάτας «Jersey Royal», που αποτελεί την κύρια καλλιέργεια εδάφους της νήσου και της οποίας η παραγωγή

διατίθεται, ως επί το πλείστον, στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η κατάσταση αυτή οφείλεται ειδικότερα στον ανταγωνισμό στον οποίο επιδίδονται οι οργανισμοί οι οποίοι διασφαλίζουν την εμπορία αυτή και στην αδυναμία των αγροτών να διαπραγματευθούν ή να επηρεάσουν τους όρους πώλησής της παραγωγής τους εκ μέρους των οργανισμών αυτών. Οι εμπορικοί όροι που προσφέρουν οι οργανισμοί αυτοί χαρακτηρίζονται από έλλειψη διαφάνειας.

- 13 Το άρθρο 2 του νόμου του 2001 ορίζει την «εξαγωγή» ως «την αποστολή πατάτας προς πώληση εκτός της νήσου, είτε απ' ευθείας είτε διά μέσου άλλου τόπου, με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Bailiwick of de Guernesey ή τη νήσο Man, προκειμένου να καταναλωθεί εκεί», η δε έννοια της «πατάτας» περιλαμβάνει, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, κάθε προϊόν, καταναλώσιμο ή μη, που παράγεται από την πατάτα ή είναι αποτέλεσμα μεταποίησης αυτής.
- 14 Βάσει του νόμου αυτού, οι παραγωγοί δεν δικαιούνται να «εξάγουν» τις «πατάτες» παρά μόνον αν είναι εγγεγραμμένοι στον PEMB και συνήψαν συμφωνία εμπορίας με αυτόν. Από την πλευρά τους, οι οργανισμοί εμπορίας δεν έχουν το δικαίωμα να δέχονται «πατάτες» με σκοπό την «εξαγωγή» τους παρά μόνον αν συνήψαν συμφωνία διαχείρισεως με τον PEMB.
- 15 Βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 1, στοιχείο α', του νόμου για τη διάθεση των γεωργικών προϊόντων της Jersey [Agricultural Marketing (Jersey) Law 1953, στο εξής: νόμος του 1953], όποιος πωλεί ή προσφέρει προς πώληση ή προτίθεται να αγοράσει οποιοδήποτε εμπύπτον στις ρυθμίσεις προϊόν, κατά παράβαση των διατάξεων οποιουδήποτε συστήματος διαθέσεως, διαπράττει παράβαση που τιμωρείται με χρηματική ποινή μέχρι 200 λίρες στερλίνες (GBP) και/ή με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
- 16 Εξάλλου, από τα άρθρα 32 έως 39 καθώς και το άρθρο 56 του νόμου του 2001 και το άρθρο 23 του νόμου του 1953 προκύπτει ότι ο PEMB δικαιούται να επιβάλλει ποινές στους εγγεγραμμένους παραγωγούς οι οποίοι παραβιάζουν τις συμφωνίες

εμπορίας τις οποίες συνήψαν με τον οργανισμό αυτόν και, μετά από δύο παραβάσεις, να ανακοινώνει την ταυτότητα των παραγωγών αυτών στην επιτροπή γεωργίας και αλιείας του States of Jersey που μπορεί, στην περίπτωση αυτή, να διαγράψει τους ενδιαφερόμενους από το μητρώο, στερώντας τους έτσι το δικαίωμα να συνάψουν παρόμοιες συμφωνίες.

- 17 Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε ο JPMO, το States of Jersey και ο PEMB, οι συμφωνίες εμπορίας που συνήφθησαν μεταξύ του τελευταίου και των παραγωγών πρέπει ειδικότερα να περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικές με την έκταση που προορίζεται για την καλλιέργεια πατάτας προς «εξαγωγή», την ταυτότητα των εγκεκριμένων από τον PEMB προσώπων και στα οποία η πατάτα αυτή πρέπει να παραδοθεί ή ακόμη ποιοτικές προδιαγραφές και κριτήρια χρηστής διαχείρισεως που πρέπει να τηρούνται.
- 18 Προκύπτει επίσης από τις παρατηρήσεις αυτές ότι οι συμφωνίες που συνήφθησαν μεταξύ του PEMB και των οργανισμών εμπορίας πρέπει ιδίως να περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικές με την ταυτότητα των παραγωγών που είναι εγγεγραμμένοι στον PEMB και των οποίων οι πατάτες μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο από τους οργανισμούς αυτούς, ποιοτικές προδιαγραφές που πρέπει να τηρούνται και τις εφαρμοστέες διαδικασίες σε περίπτωση «εξαγωγής» ή άλλης ρυθμίσεως των ποσοτήτων πατάτας που υπερβαίνουν τις πραγματικές ή εκτιμώμενες απαιτήσεις της αγοράς. Οι συμφωνίες αυτές πρέπει επίσης να διευκρινίζουν τις βάσεις επί των οποίων ο οργανισμός εμπορίας τιμολογεί τις υπηρεσίες του προς τους παραγωγούς, πωλεί τις πατάτες στους αγοραστές, εισπράττει την τιμή που καταβάλλουν οι τελευταίοι και αποδίδει το ποσό στους παραγωγούς. Οι συμφωνίες αυτές πρέπει, επίσης, να εξακριβώνουν όλους τους παράγοντες που είναι δυνατόν να οδηγήσουν αυτόν τον οργανισμό να συνάψει συμφωνία με τρίτο μέρος, επί διαφορετικής βάσεως πλην της τιμής αγοράς, όλες τις επιδοτήσεις ή κυρώσεις που συνδέονται με την απόδοση και που εφαρμόζονται στον οργανισμό αυτόν, καθώς και τις υποχρεώσεις διαφημίσεως, προωθήσεως του προϊόντος ή κάθε άλλη δαπάνη την οποία ο PEMB ή ο οργανισμός εμπορίας οφείλουν να πραγματοποιήσουν.
- 19 Κατά τον JPMO, που δεν αντικρούστηκε επί των σημείων αυτών από το States of Jersey, προκύπτει εξάλλου από τον νόμο του 2001 ότι ο PEMB διαθέτει τη διακριτική εξουσία να αποφασίζει τη σύναψη ή όχι συμφωνίας εμπορίας με έναν παραγωγό ή συμφωνία διαχείρισεως με οργανισμό εμπορίας. Προκύπτει επίσης από τον νόμο αυτόν ότι ο PEMB εξουσιοδοτείται ειδικότερα να αγοράζει πατάτες, να τις

μεταποιεί, να τις πωλεί, να τις μεταφέρει, να προωθεί την παραγωγή τους ή την εμπορία τους, καθώς και να προωθεί τη συνεργασία, την έρευνα ή την κατάρτιση σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές, να παρέχει δάνεια στους εγγεγραμμένους παραγωγούς και να απαιτεί από τους τελευταίους στατιστικές πληροφορίες.

- 20 Βάσει του άρθρου 24 του νόμου του 2001, ο PEMB μπορεί, με απόφαση, να απαιτήσει από όλους τους εγγεγραμμένους παραγωγούς να συμβάλουν στο ειδικό ταμείο που προορίζεται να καλύψει το κόστος και τις κυριότερες δαπάνες του οργανισμού και να συμμετέχουν στην κάλυψη των ενδεχομένων ζημιών, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω παραγωγοί συμμετέχουν ή όχι κατά τη στιγμή αυτή σε συμφωνία εμπορίας συναφθείσα με τον PEMB.
- 21 Η Επιτροπή, με τις γραπτές της παρατηρήσεις, και ο JPMO, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ανέφεραν, χωρίς να αντικρουστούν επί του σημείου αυτού από το States of Jersey, ότι η εν λόγω διάταξη προβλέπει εξάλλου ότι η συνδρομή αυτή υπολογίζεται, σύμφωνα με τις κατά καιρούς αποφάσεις του PEMB, είτε σε συνάρτηση με τον αριθμό τόνων πατάτας που πώλησε ο παραγωγός προς «εξαγωγή» είτε σε συνάρτηση με τις εκτάσεις στις οποίες καλλιεργήθηκε πατάτα, κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 22 Οι JPMO και Top Produce Ltd, αντιστοίχως, προσφεύγουσα και πρώτη παρεμβαίνουσα στην κύρια δίκη, είναι δύο από τους τέσσερις οργανισμούς εμπορίας που δραστηριοποιούνται στην Jersey. Διαχειρίζονται, μαζί, περί το 80 % των εξαγωγών πατάτας Jersey Royal με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο. Η δεύτερη παρεμβαίνουσα στην κύρια δίκη και μητρική εταιρία της Top Produce Ltd, η Fairview Farm Ltd, είναι ένας από τους 80 περίπου παραγωγούς πατάτας Jersey Royal της νήσου.

- 23 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, οι JPMO, Top Produce Ltd και Fairview Farm Ltd προβάλλουν, πρώτον, ότι, μολοντί ο νόμος του 2001 θεωρείται ότι αφορά αποκλειστικά τις εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο, ωστόσο μπορεί να έχει, κατά παράβαση των άρθρων 28 ΕΚ και 29 ΕΚ, περιοριστικά αποτελέσματα, πραγματικά ή δυνητικά, επί των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών. Ειδικότερα, ο νόμος αυτός έχει εφαρμογή όχι μόνο στις απ' ευθείας εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και στη διακίνηση πατάτας προς οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος με σκοπό τη μεταποίηση ή την απλή διαμετακόμιση πριν την τελική προώθησή τους προς το Ηνωμένο Βασίλειο.
- 24 Πάντως, το αιτούν δικαστήριο έκρινε συναφώς ότι η φράση «απ' ευθείας ή διά μέσου άλλου τόπου» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 του νόμου του 2001 έχει ως μόνο σκοπό να διασφαλίσει ότι δεν γίνεται καμία διάκριση στην εφαρμογή της εν λόγω κανονιστικής ρυθμίσεως μεταξύ της πατάτας που αποστέλλεται προς το Ηνωμένο Βασίλειο απ' ευθείας με πορθμείο και εκείνης που αποστέλλεται μέσω λιμένων που βρίσκονται στη Γαλλία ή σε άλλο κράτος μέλος. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε επομένως ότι αυτή η κανονιστική ρύθμιση δεν έχει εφαρμογή στην κατάσταση στην οποία η πατάτα αποστέλλεται προς άλλο κράτος μέλος προς μεταποίηση, όπως, για παράδειγμα, το πλύσιμο, η συσκευασία ή η τοποθέτηση σε σάκους, για να προωθηθεί στη συνέχεια προς το Ηνωμένο Βασίλειο για πώληση και κατανάλωση εκεί. Κατά το αιτούν δικαστήριο, επομένως, το μόνον εναπομένον ερώτημα είναι, συναφώς, κατά πόσον ο νόμος του 2001 παραβαίνει το άρθρο 29 ΕΚ λόγω του ότι ο νόμος αυτός εφαρμόζεται στην πατάτα που αποστέλλεται απ' ευθείας από την Jersey προς το Ηνωμένο Βασίλειο και που διέρχεται, χωρίς να εγκαταλείψει το πλοίο, από άλλο κράτος μέλος.
- 25 Δεύτερον, οι JPMO, Top Produce Ltd και Fairview Farm Ltd υποστηρίζουν ότι ο νόμος του 2001 αντίκειται προς τα άρθρα 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ, καθόσον έχει ως αποτέλεσμα να παρεμποδίζει τις συναλλαγές μεταξύ Jersey και Ηνωμένου Βασιλείου.
- 26 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις εταιρίες αυτές, η εφαρμογή των διατάξεων των εν λόγω άρθρων σε τέτοιες συναλλαγές επιβάλλεται βάσει των διατάξεων του

πρωτοκόλλου αριθ. 3, ειδικότερα του άρθρου 1, παράγραφος 1, αυτού. Επιπλέον, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η Jersey και το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να θεωρηθούν ως αποτελούντα ένα και μόνο κράτος για τους σκοπούς εφαρμογής των άρθρων 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ, οι τελευταίες αυτές διατάξεις πρέπει επίσης να διέπουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ δύο εδαφών του ίδιου κράτους μέλους (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 1992, C-163/90, Legros κ.λπ., Συλλογή 1992, σ. I-4625· της 9ης Αυγούστου 1994, C-363/93, C-407/93 έως C-411/93, Lancry κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-3957, και της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, C-485/93 και C-486/93, Simitzi, Συλλογή 1995, σ. I-2655).

- 27 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, η πληρωμή συνδρομών στον ΡΕΜΒ και το γεγονός ότι επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεως του νόμου του 2001 συνιστούν φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό απαγορευόμενες από το άρθρο 25 ΕΚ. Επιπλέον, το σύστημα που θεσπίζεται με τον νόμο του 2001, καθόσον εξαρτάται η δυνατότητα εμπορίας από την εγγραφή στο μητρώο και τη σύναψη συμφωνιών εμπορίας και διαχειρίσεως όπως αυτές που προβλέπει το σύστημα, αποτελεί πηγή εμποδίων κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή που απαγορεύουν τα άρθρα 28 ΕΚ και 29 ΕΚ.
- 28 Το States of Jersey και ο ΡΕΜΒ αντιτάσσουν ότι, όπως προκύπτει ειδικότερα από τα άρθρα 299 ΕΚ, 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 3 και 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 706/73, το εμπόριο πατάτας μεταξύ Jersey και Ηνωμένου Βασιλείου ενέχουν χαρακτήρα καθαρά εσωτερικό σ' αυτό το κράτος μέλος χωρίς να εμφανίζουν επομένως καμία σχέση με τις καταστάσεις που προβλέπουν τα άρθρα 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ. Εξάλλου, οι προπαρατεθείσες αποφάσεις Legros κ.λπ., Lancry κ.λπ. και Σιμιτζή δεν αφορούσαν τα άρθρα 28 ΕΚ και 29 ΕΚ, ενώ οι επίδικες επιβαρύνσεις στις υποθέσεις αυτές εφαρμόζονταν αδιακρίτως στις εσωτερικές και εξωτερικές συναλλαγές ενός κράτους μέλους.
- 29 Τα άρθρα 23 ΕΚ και 25 ΕΚ δεν έχουν άλλωστε εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης, λόγω του ότι οι συνδρομές και οι κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος του 2001 δεν εισπράττονται και δεν επιβάλλονται αντιστοίχως λόγω της διελεύσεως των συνόρων.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Royal Court of Jersey αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Μπορεί ένα θεσμοθετημένο σύστημα, όπως αυτό που ρυθμίζει την εξαγωγή πατάτας από την Jersey στο Ηνωμένο Βασίλειο, να θεωρηθεί ως μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς, αντίθετο προς το άρθρο 29 ΕΚ, για τον λόγο ότι οι πατάτες που αποστέλλονται από την Jersey στο Ηνωμένο Βασίλειο ενδέχεται να μεταφερθούν μέσω άλλου κράτους μέλους χωρίς, ωστόσο, να εκφορτωθούν από το πλοίο που τις μεταφέρει;
- 2) Μπορεί ένα θεσμοθετημένο σύστημα, όπως αυτό που ρυθμίζει τις εξαγωγές πατάτας από την Jersey στο Ηνωμένο Βασίλειο, να θεωρηθεί ότι αντίκειται στα άρθρα 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ, καθόσον ενδέχεται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ της νήσου αυτής και του Ηνωμένου Βασιλείου (περιλαμβανομένων του Guernesey και της νήσου Μαν) ή να συνεπάγεται την επιβολή επιβαρύνσεων που σχετίζονται με το εμπόριο αυτό;».

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δευτέρου ερωτήματος

31 Με το δεύτερό του ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξεταστεί πρώτο, όπως πρότεινε τόσο ο JPMO όσο και η Επιτροπή, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να πληροφορηθεί αν τα άρθρα 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε σύστημα όπως εκείνο που τέθηκε σε εφαρμογή με τον νόμο του 2001.

- 32 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, επιβάλλεται, πρωτίστως, να προσδιορισθεί αν οι διατάξεις αυτές της Συνθήκης ΕΚ έχουν εφαρμογή σε προϊόντα όπως εκείνα που καλύπτονται από τον νόμο του 2001, δηλαδή στην πατάτα που καλλιεργείται στην Jersey, καθώς και στα προϊόντα που λαμβάνονται απ' αυτήν ή προέρχονται από τη μεταποίησή της, ανεξαρτήτως του αν αυτά είναι καταναλώσιμα.
- 33 Σε μια τέτοια περίπτωση, επιβάλλεται, εν συνεχεία, να προσδιορισθεί αν, για τους σκοπούς εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων της Συνθήκης, οι συναλλαγές επί τέτοιων προϊόντων μεταξύ Jersey και Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αν επρόκειτο για συναλλαγές επί προϊόντων μεταξύ κρατών μελών, όπως υποστήριξε ο JPMO ή αν, για μια τέτοια εφαρμογή, η Jersey και το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να αντιμετωπισθούν ως αποτελούντα ένα και μόνον κράτος, όπως ισχυρίζεται ο States of Jersey.
- 34 Εφόσον διευκρινιστεί η δεύτερη αυτή πτυχή, επιβάλλεται, τέλος, να εξακριβωθεί αν αυτές οι ίδιες διατάξεις της Συνθήκης πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε σύστημα το οποίο εμφανίζει τέτοια χαρακτηριστικά όπως εκείνα του νόμου του 2001.

Επί της δυνατότητας εφαρμογής των άρθρων 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ σε προϊόντα όπως εκείνα που καλύπτονται από τον νόμο του 2001

- 35 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 3, η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση στον τελωνειακό τομέα και στον τομέα των ποσοτικών περιορισμών εφαρμόζεται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν κατά τον ίδιο τρόπο που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η κανονιστική αυτή ρύθμιση περιλαμβάνει ειδικότερα τα άρθρα 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ.

- 36 Η εν λόγω παράγραφος 1 δεν προβαίνει σε καμία διάκριση ανάλογα με τη φύση των προϊόντων για τα οποία πρόκειται. Επομένως, η κανονιστική ρύθμιση στην οποία αναφέρεται προορίζεται να εφαρμόζεται σε όλα τα προϊόντα τα οποία σκοπεύει κανονικά η ρύθμιση αυτή. Δεδομένου ότι τα γεωργικά προϊόντα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης ΕΟΚ (νυν παράρτημα Ι της Συνθήκης ΕΚ) δεν υπόκεινται συναφώς σε καμία ιδιαίτερη μεταχείριση, αυτά εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω παραγράφου.
- 37 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου αριθ. 3 δεν είναι ικανό να αναιρέσει το συμπέρασμα αυτό. Βάσει της διατάξεως αυτής, για τα γεωργικά προϊόντα και για προϊόντα προερχόμενα από τη μεταποίησή τους τα οποία αποτελούν αντικείμενο ειδικού καθεστώτος συναλλαγών, εφαρμόζονται έναντι των τρίτων χωρών εισφορές και τα άλλα μέτρα κατά την εισαγωγή που έχουν εφαρμογή για το Ηνωμένο Βασίλειο. Έχουν επίσης εφαρμογή εκείνες οι διατάξεις της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως οι οποίες είναι αναγκαίες για να καθιστούν δυνατή την ελεύθερη κυκλοφορία και την τήρηση των κανονικών όρων κατά τις συναλλαγές των προϊόντων αυτών. Στις δύο αυτές περιπτώσεις, οι σχετικές διατάξεις έχουν εφαρμογή υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Συμβούλιο.
- 38 Η εν λόγω παράγραφος 2, διερμηνεύει, κατά το ουσιάδες, τη μέριμνα να λαμβάνεται δεόντως υπόψη το ότι, εντός της Κοινότητας, τα αγροτικά προϊόντα εμπίπτουν στην κοινή αγροτική πολιτική και ότι είναι δυνατόν αυτά να υπόκεινται συναφώς σε ορισμένες ειδικές κανονιστικές ρυθμίσεις. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός αυτό η διάταξη αυτή προβλέπει τη θέσπιση μέτρων τα οποία κρίνονται αναγκαία για να διασφαλίζεται η καλή λειτουργία του καθεστώτος που τέθηκε σε εφαρμογή όσον αφορά τις αγγλονορμανδικές νήσους και τη νήσο Μαν, ειδικότερα καθιστώντας εφαρμοστέες στα εδάφη αυτά ορισμένες από τις εν λόγω κανονιστικές ρυθμίσεις.
- 39 Αντιθέτως, η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η εφαρμογή των άρθρων 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ στα γεωργικά προϊόντα

εξαρτάται από τη θέσπιση τέτοιων μέτρων εκ μέρους του Συμβουλίου ή από την ύπαρξη, εντός της Κοινότητας, κοινής οργανώσεως αγορών που αφορά τα προϊόντα αυτά.

- 40 Συναφώς, επιβάλλεται εξάλλου η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, η έλλειψη κοινής οργανώσεως αγοράς σε έναν συγκεκριμένο γεωργικό τομέα δεν έχει επίπτωση στην εφαρμογή των άρθρων 28 ΕΚ και 29 ΕΚ στις συναλλαγές προϊόντων του τομέα αυτού και ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι τούτο ειδικότερα ισχύει ως προς τα κράτη μέλη τα οποία προσχώρησαν στις Κοινότητες βάσει της πράξεως προσχωρήσεως του 1972 (βλ., όσον αφορά ειδικότερα τον τομέα της πατάτας, αποφάσεις της 16ης Μαρτίου 1977, 68/76, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή τόμος 1977, σ. 139, συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά της 29ης Μαρτίου 1979, 231/78, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 809, σκέψεις 12 έως 18, και της 11ης Ιουνίου 1985, 288/83, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 1985, σ. 1761, σκέψη 23).
- 41 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι τα άρθρα 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ έχουν εφαρμογή στην πατάτα που καλλιεργείται στη νήσο Jersey, όπως και στα προϊόντα που προέρχονται από τη μεταποίηση της πατάτας στη νήσο αυτή, προϊόντα τα οποία καλύπτονται επίσης από τον νόμο του 2001.
- Επί του ερωτήματος αν το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου, οι αγγλονορμανδικές νήσοι και η νήσος Μαν εξομοιώνονται με έδαφος ενός και μόνον κράτους μέλους για τους σκοπούς εφαρμογής των άρθρων 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ
- 42 Από τις εξηγήσεις που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο στο πλαίσιο προηγούμενης υποθέσεως προκύπτει ότι η Jersey είναι μια ημιαυτόνομη εδαφική υποδιαίρεση εξαρτώμενη από το βρετανικό στέμμα το οποίο, στην Jersey, εκπροσωπείται από τον Lieutenant Governor. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου είναι υπεύθυνη, για λογαριασμό του στέμματος, για την άμυνα και τις διεθνείς σχέσεις (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιουλίου 1998, C-171/96, Pereira Roque, Συλλογή 1998, σ. I-4607, σκέψη 11).

- 43 Η Jersey δεν αποτελεί τμήμα του Ηνωμένου Βασιλείου. Είναι, κατά την έννοια του άρθρου 299, παράγραφος 4, ΕΚ, έδαφος για το οποίο το εν λόγω κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για τις εξωτερικές σχέσεις.
- 44 Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4, κατά την οποία οι διατάξεις της Συνθήκης εφαρμόζονται στα εδάφη αυτά, το άρθρο 299, παράγραφος 6, στοιχείο γ', ΕΚ προβλέπει ότι οι διατάξεις της Συνθήκης αυτής εφαρμόζονται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει για τις νήσους αυτές η πράξη προσχωρήσεως του 1972. Το ειδικό καθεστώς που προβλέπει αυτή η διάταξη εκτίθεται στο πρωτόκολλο αριθ. 3.
- 45 Επιβάλλεται, κατ' αρχάς, να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έκρινε προηγουμένως ότι, όπως η διάκριση μεταξύ των υπηκόων των αγγλονορμανδικών νήσων και των λοιπών πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς τη διαφορά που υφίσταται ως προς την ιθαγένεια μεταξύ των υπηκόων δύο κρατών μελών έτσι και τα λοιπά στοιχεία του καθεστώτος των αγγλονορμανδικών νήσων δεν επιτρέπουν να θεωρηθούν οι σχέσεις μεταξύ των νήσων αυτών και του Ηνωμένου Βασιλείου παρόμοιες προς αυτές που υφίστανται μεταξύ δύο κρατών μελών (προπαρατεθείσα απόφαση Pereira Roque σκέψεις 41 και 42).
- 46 Επιβάλλεται εν συνεχεία να παρατηρηθεί ότι από τη διατύπωση του άρθρου 1, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 3 προκύπτει ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση στον τελωνειακό τομέα και στον τομέα των ποσοτικών περιορισμών εφαρμόζεται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν «κατά τον ίδιο τρόπο που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο».

- 47 Μια τέτοια διατύπωση υπαγορεύει ότι, για τους σκοπούς της εφαρμογής της εν λόγω κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι νήσοι πρέπει κατ' αρχήν να θεωρούνται ως ένα και μόνον κράτος μέλος.
- 48 Το ίδιο ισχύει και για τη διευκρίνιση που περιλαμβάνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου αριθ. 3, που αναφέρεται στις εισφορές και τα λοιπά μέτρα κατά την εισαγωγή που προβλέπει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση «τα οποία έχουν εφαρμογή στο Ηνωμένο Βασίλειο».
- 49 Μπορεί συναφώς να παρατηρηθεί ότι η δράση του κοινοτικού νομοθέτη διαπνέεται επίσης από μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 3.
- 50 Έτσι, από το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2913/92 προκύπτει ότι το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και των αγγλονορμανδικών νήσων και της νήσου Μαν αποτελούν, μαζί, μια από τις συνιστώσες του κοινοτικού τελωνειακού εδάφους.
- 51 Ομοίως, το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 706/73 αναφέρει ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση της οποίας η διάταξη αυτή προβλέπει την επέκταση στις εν λόγω νήσους είναι εκείνη «που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο» και ότι για την εφαρμογή αυτή «το Ηνωμένο Βασίλειο και οι νήσοι θεωρούνται ως ένα μόνον κράτος μέλος».
- 52 Αντίθετα προς ό,τι προτείνει ο JPMO, η διευκρίνιση του άρθρου 1, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 3, κατά την οποία οι δασμοί και οι φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος μειώνονται προοδευτικώς, σύμφωνα με

τον ρυθμό που προβλέπεται στην πράξη προσχωρήσεως του 1972, μεταξύ των ιδίων νήσων «και της Κοινότητας στην αρχική της σύνθεση» και μεταξύ αυτών «και των νέων κρατών μελών», δεν αντιτίθεται σε μια τέτοια ερμηνεία.

53 Πράγματι, αν ληφθεί υπόψη, ειδικότερα, η προαναφερθείσα διευκρίνιση που περιλαμβάνεται στην ίδια διάταξη και κατά την οποία η εν λόγω κοινοτική κανονιστική ρύθμιση εφαρμόζεται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν «κατά τον ίδιο τρόπο που εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο», η αναφορά που γίνεται στη διάταξη αυτή στα «νέα κράτη μέλη» πρέπει να νοηθεί ως σκοπούσα το Βασίλειο της Δανίας και την Ιρλανδία, εξαιρουμένου του Ηνωμένου Βασιλείου. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται εξάλλου από το γεγονός ότι η αναφορά αυτή περιλαμβάνεται, όπως υπομνήσθηκε, σε μια φράση που έχει ως μόνο αντικείμενο την προοδευτική κατάργηση των δασμών και των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος που υπήρχαν κατά την προσχώρηση το 1972. Όμως, δεν αμφισβητείται ότι κατά την εποχή αυτή στις εμπορευματικές συναλλαγές μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και των εν λόγω νήσων δεν επιβάλλονταν δασμοί.

54 Από τις προηγούμενες διευκρινίσεις προκύπτει ότι, για τους σκοπούς εφαρμογής των άρθρων 23 ΕΚ, 25 ΕΚ, 28 ΕΚ και 29 ΕΚ, οι αγγλονορμανδικές νήσοι, η νήσος Μαν και το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να εξομοιωθούν με ένα κράτος μέλος.

Επί των άρθρων 23 ΕΚ και 25 ΕΚ

55 Κατά πάγια νομολογία, κάθε χρηματική επιβάρυνση που επιβάλλεται μονομερώς, ανεξαρτήτως της ονομασίας της και της τεχνικής της, και που πλήττει τα εγχώρια ή αλλοδαπά προϊόντα επειδή αυτά διέρχονται τα σύνορα, όταν δεν είναι δασμός στην κυριολεξία, συνιστά φορολογική επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος υπό την

έννοια των άρθρων 23 ΕΚ και 25 ΕΚ, έστω και αν δεν εισπράττεται υπέρ του δημοσίου (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 1969, 2/69 και 3/69, Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 59, σκέψη 18· της 9ης Νοεμβρίου 1983, 158/82, Επιτροπή κατά Δανίας, Συλλογή 1983, σ. 3573, σκέψη 18· της 7ης Ιουλίου 1994, C-130/93, Lamaire, Συλλογή 1994, σ. I-3215, σκέψη 13· της 21ης Σεπτεμβρίου 2000, C-441/98 και C-442/98, Μιχαηλίδης, Συλλογή 2000, σ. I-7145, σκέψη 15, και της 23ης Απριλίου 2002, C-234/99, Nygård, Συλλογή 2002, σ. I-3657, σκέψη 19).

- 56 Δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση παρά μόνον αν η εν λόγω επιβάρυνση συνιστά το αντίτιμο όντως παρασχεθείσας υπηρεσίας ποσού αναλόγου προς την εν λόγω υπηρεσία ή όταν υπάγεται σε ένα γενικό σύστημα εσωτερικών τελών που επιβάλλονται συστηματικά, με τα ίδια κριτήρια, στα εγχώρια προϊόντα και στα εισαγόμενα ή εξαγόμενα προϊόντα, ή, ακόμη, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όταν επιβάλλεται λόγω ελέγχων που πραγματοποιούνται προς εκπλήρωση υποχρεώσεων επιβαλλομένων από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση (βλ., μεταξύ άλλων, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Δανίας, σκέψη 19, και Lamaire, σκέψη 14).
- 57 Στην προκειμένη περίπτωση, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να προσδιοριστεί αν οι υποχρεωτικές συνδρομές που μπορεί να επιβάλει ο ΡΕΜΒ βάσει του νόμου του 2001, καθώς και οι οικονομικές κυρώσεις που επιβάλλονται στους παραγωγούς και στους οργανισμούς εμπορίας που παραβαίνουν το σύστημα που θέτει σε εφαρμογή ο εν λόγω νόμος, συνιστούν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς κατά την έννοια των άρθρων 23 ΕΚ και 25 ΕΚ.
- 58 Όσον αφορά, πρώτον, τις συνδρομές που είναι δυνατόν να επιβάλει ο ΡΕΜΒ στους εγγεγραμμένους παραγωγούς πατάτας βάσει του συστήματος του νόμου του 2001, από τη συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το ύψος αυτών μπορεί να καθοριστεί από τον ΡΕΜΒ είτε σε συνάρτηση προς τις ποσότητες πατάτας που

παράγει ο ενδιαφερόμενος, που όντως έχουν εξαχθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, είτε σε συνάρτηση προς την έκταση που αυτός προορίζει για την παραγωγή πατάτας.

- 59 Επιβάλλεται η υπόμνηση, προκαταρκτικά, ότι η υποχρέωση εγγραφής στον ΡΕΜΒ βάσει του συστήματος που θεσπίζει ο νόμος του 2001 και, επομένως, η υποχρέωση καταβολής των συνδρομών τις οποίες ενδεχομένως αποφασίζει ο εν λόγω οργανισμός επιβάλλονται σε κάθε παραγωγό πατάτας της Jersey ο οποίος εξάγει ή διαθέτει προς εξαγωγή τα προϊόντα του προς το Ηνωμένο Βασίλειο.
- 60 Η συνδρομή που επιβάλλεται κατ' αυτόν τον τρόπο στους εγγεγραμμένους παραγωγούς και η οποία υπολογίζεται από τον ΡΕΜΒ σε συνάρτηση με τις ποσότητες πατάτας που παράγει ο ενδιαφερόμενος, ποσότητες που εξάγονται από την Jersey στο Ηνωμένο Βασίλειο, συνιστά ασφαλώς χρηματική επιβάρυνση επιβαλλόμενη εξ αιτίας των εν λόγω εξαγωγών η οποία πλήττει αποκλειστικά τις εξαγωγές χωρίς να εμπίπτει στο πλαίσιο ενός γενικού συστήματος εσωτερικών συνδρομών, επιβαλλομένων συστηματικά, σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια, ανεξάρτητα από την καταγωγή, την προέλευση ή τον προορισμό των πληττομένων προϊόντων, και που δεν συνιστά το αντάλλαγμα ενός πλεονεκτήματος, ειδικού και εξατομικευμένου, που παρέχεται στον επιχειρηματία, ποσού αναλόγου προς την εν λόγω υπηρεσία (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση Lamy, σκέψη 19).
- 61 Το States of Jersey προέβαλε πάντως ότι στο μέτρο που ο νόμος του 2001 διέπει αποκλειστικά τις «εξαγωγές» πατάτας της Jersey με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο προκειμένου να καταναλωθούν εντός αυτού του κράτους μέλους και εφαρμόζεται επομένως μόνο σε καταστάσεις εμπόρουσες στο εσωτερικό εμπόριο κράτους μέλους, τα άρθρα 23 ΕΚ και 25 ΕΚ δεν έχουν εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση.

- 62 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, στη σκέψη 32 της αποφάσεως Lancry κ.λπ., προπαρατεθείσα, το Δικαστήριο έκρινε ότι επιβάρυνση ανάλογη με τη δασμολογική αξία των αγαθών, που εισπράττεται από το κράτος μέλος επί όλων των εισαγομένων σε μια διοικητική περιφέρεια του εδάφους του εμπορευμάτων, συνιστά φόρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εισαγωγικό δασμό όχι μόνον επειδή πλήττει τα εισαγόμενα στην εν λόγω περιφέρεια προϊόντα που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, αλλ' επίσης και επειδή εισπράττεται επί των εμπορευμάτων που εισάγονται στην περιοχή αυτή από άλλο τμήμα του ιδίου κράτους.
- 63 Στις σκέψεις 26 και 27 της αποφάσεως Σιμιτζή, προπαρατεθείσας, το Δικαστήριο έκρινε εξάλλου ότι η ίδια συλλογιστική έπρεπε να ισχύσει και στην περίπτωση μιας επιβαρύνσεως που πλήττει τα εμπορεύματα που αποστέλλονται από μια περιφέρεια προς άλλες περιφέρειες του ιδίου κράτους, προτού καταλήξει στο συμπέρασμα ότι συνιστούσαν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εξαγωγικό δασμό ή επιβαρύνσεις ad valorem που επιβάλλει κράτος μέλος επί των προϊόντων που αποστέλλονται αποκλειστικά από μια διοικητική περιφέρεια προς άλλες διοικητικές περιφέρειες του ιδίου κράτους.
- 64 Συναφώς, η Συνθήκη θέλησε να έχει ο κανόνας της καταργήσεως των δασμών και των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος γενικό περιεχόμενο και αποτέλεσμα, προς εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Η τελωνειακή ένωση προϋποθέτει την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών μελών και, γενικότερα, εντός της τελωνειακής ενώσεως (βλ. απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2003, C-30/01, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 2003, σ. I-9481, σκέψη 52 και 53).
- 65 Εν προκειμένω, επιβάλλεται να παρατηρηθεί ότι, αφενός, λαμβάνοντας υπόψη ειδικότερα το συμπέρασμα που περιλαμβάνεται στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως, συνδρομή όπως εκείνη της προκειμένης υποθέσεως η οποία υπολογίζεται από τον ΡΕΜΒ σε συνάρτηση με τις ποσότητες πατάτας που παράγει ο ενδιαφερόμενος και εξάγονται από το Jersey στο Ηνωμένο Βασίλειο συνιστά μια

τέτοια επιβάρυνση που πλήττει τα εμπορεύματα τα οποία αποστέλλονται από ένα τμήμα του εδάφους κράτους μέλους, προς άλλο. Αφετέρου, πρέπει να προστεθεί ότι έστω και ο νόμος του 2001 σκοπεί κατά τη διατύπωσή του μόνο τις ποσότητες πατάτας που αποστέλλονται στο Ηνωμένο Βασίλειο για να καταναλωθούν εκεί, τίποτα δεν αποκλείει όπως οι ποσότητες αυτές, εφόσον βρίσκονται στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου, επαγεξαχθούν στη συνέχεια προς άλλα κράτη μέλη, οπότε η επίδικη συνδρομή μπορεί να πλήξει τα προϊόντα τα οποία, αφού διέλθουν μέσω του Ηνωμένου Βασιλείου, εξάγονται όντως προς αυτά τα κράτη μέλη.

- 66 Στην προκειμένη περίπτωση, η ενδεχόμενη ανάπτυξη τέτοιων ροών επανεξαγωγών από το Ηνωμένο Βασίλειο προς τα άλλα κράτη μέλη φαίνεται ασφαλώς πιθανή δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τις παρασχεθείσες στο Δικαστήριο εξηγήσεις, το σύνολο σχεδόν της πατάτας Jersey Royal που παράγεται στην Jersey εξάγεται συνήθως προς το Ηνωμένο Βασίλειο.
- 67 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι συνδρομή όπως εκείνη της προκειμένης υποθέσεως η οποία υπολογίζεται από τον ΡΕΜΒ σε συνάρτηση με τις ποσότητες πατάτας που παράγει ο ενδιαφερόμενος οι οποίες εξάγονται στο Ηνωμένο Βασίλειο αντιβαίνει προς τα άρθρα 23 ΕΚ και 25 ΕΚ.
- 68 Αντιθέτως, αν ο ΡΕΜΒ επιλέγει να επιβάλλει συνδρομή υπολογιζόμενη σε συνάρτηση με την έκταση που προορίζεται για την καλλιέργεια πατάτας, χωρίς να διακρίνει αναλόγως του αν η πατάτα καταναλώνεται στη νήσο ή εξάγεται, μια τέτοια συνδρομή δεν φαίνεται, κατ' αρχήν, να συνιστά οικονομική επιβάρυνση επιβαλλόμενη λόγω του ότι η πατάτα εξάγεται.
- 69 Η Επιτροπή προβάλλει βεβαίως ότι τέτοιες συνδρομές προορίζονται να χρηματοδοτήσουν, γενικώς, τις διάφορες δραστηριότητες που ασκεί ο ΡΕΜΒ, δραστηριό-

τητες οι οποίες αφιερώνονται κυρίως στην πλαισίωση των εξαγωγών πατάτας της Jersey με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο. Το γεγονός αυτό δεν αρκεί πάντως για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω συνδρομές πρέπει να χαρακτηρισθούν ως επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό απαγορευόμενες από το άρθρο 25 ΕΚ.

- 70 Δεύτερον, όσον αφορά τις οικονομικές κυρώσεις που είναι δυνατόν να επιβάλλονται στους επιχειρηματίες σε περίπτωση παραβάσεως των διατάξεων του νόμου του 2001, τέτοιες κυρώσεις έχουν ως μόνο αντικείμενο να διασφαλίζουν την πραγματική εφαρμογή των διατάξεων αυτών και δεν μπορούν να διακριθούν από τις τελευταίες των οποίων αποτελούν παράρτημα.
- 71 Οι οικονομικές αυτές κυρώσεις δεν συνδέονται ούτε προς τις διατάξεις του νόμου του 2001 σχετικά με τις συνδρομές ούτε προς άλλες διατάξεις οι οποίες προβλέπουν επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό κατά την έννοια του άρθρου 25 ΕΚ.

Επί του άρθρου 29 ΕΚ

- 72 Επιβάλλεται να παρατηρηθεί προκαταρκτικά ότι ο νόμος του 2001 ο οποίος εφαρμόστηκε στις «εξαγωγές» πατάτας και προϊόντων προερχομένων από την πατάτα δεν φαίνεται να συνεπάγεται κανένα μέτρο το οποίο να εξομοιώνεται με οποιοδήποτε περιορισμό κατά την εισαγωγή, οπότε παρέλκει εν προκειμένω η ερμηνεία του άρθρου 28 ΕΚ.
- 73 Όσον αφορά το άρθρο 29 ΕΚ επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή σκοπεί τα μέτρα τα οποία έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον

περιορισμό ειδικώς των ρευμάτων των εξαγωγών και την κατ' αυτόν τον τρόπο καθιέρωση διαφορετικής μεταχειρίσεως μεταξύ του εσωτερικού εμπορίου και του εξαγωγικού εμπορίου ενός κράτους μέλους, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ένα ιδιαίτερο πλεονέκτημα στην εγχώρια παραγωγή ή στην εσωτερική αγορά του οικείου κράτους, σε βάρος του εμπορίου ή της παραγωγής άλλων κρατών μελών (βλ., ειδικότερα, αποφάσεις της 8ης Νοεμβρίου 1979, 15/79, Groenveld, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 649, συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά, και της 10ης Νοεμβρίου 1992, C 3/91, Exportur, Συλλογή 1992, σ. I-5529, σκέψη 21).

74 Δεν αμφισβητείται στην προκειμένη περίπτωση ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλει ο νόμος του 2001 προορίζονται ειδικά στη ρύθμιση του εμπορίου πατάτας για εξαγωγή προς το Ηνωμένο Βασίλειο ενώ η παραγωγή που προορίζεται προς κατανάλωση στην αγορά της Jersey εκφεύγει από τις επιταγές του νόμου αυτού.

75 Ειδικότερα, ο νόμος αυτός απαγορεύει στους παραγωγούς της Jersey να διαθέτουν προς εξαγωγή ή να εξάγουν πατάτες με προορισμό τις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, εφόσον οι παραγωγοί αυτοί δεν είναι εγγεγραμμένοι στον ΡΕΜΒ και εφόσον δεν συνήψαν σύμβαση εμπορίας με τον τελευταίο ο οποίος προσδιορίζει, ειδικότερα, τις εκτάσεις οι οποίες μπορούν να καλλιεργηθούν με σκοπό την εξαγωγή της σοδειάς καθώς και την ταυτότητα των εγκεκριμένων αγοραστών της πατάτας. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων αυτών συνεπάγεται ποινικές κυρώσεις και μπορεί, σε περίπτωση υποτροπής, να οδηγήσει στην αναστολή του δικαιώματος του μέλους και, κατά συνέπεια, του δικαιώματος εξαγωγής. Ο νόμος του 2001 απαγορεύει επίσης σε όλους τους οργανισμούς εμπορίας να προβαίνουν σε τέτοιες εξαγωγές, και πάλι επ' απειλή ποινικών κυρώσεων, εφόσον δεν έχουν συνάψει με τον ΡΕΜΒ συμφωνία διαχειρίσεως προσδιορίζουσα ειδικότερα την ταυτότητα των πωλητών από τους οποίους επιτρέπεται να προμηθεύονται πατάτα.

76 Πρώτον, είναι προφανές ότι μια τέτοια κανονιστική ρύθμιση είναι, από την ίδια της την φύση, ικανή να παρεμποδίσει τα ρεύματα εξαγωγών πατάτας προελεύσεως

Jersey με προορισμό τις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου. Έχει ως αποτέλεσμα να καθιερώνει έτσι διαφορετική μεταχείριση μεταξύ του εσωτερικού εμπορίου της Jersey και του εξαγωγικού εμπορίου του εδάφους αυτού προς το Ηνωμένο Βασίλειο κατά τρόπον που να διασφαλίζει ειδικό πλεονέκτημα στην παραγωγή της νήσου ή της εσωτερικής της αγοράς, εν προκειμένω εις βάρος του εμπορίου του Ηνωμένου Βασιλείου.

77 Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο, προκύπτει ειδικότερα από τις εξηγήσεις που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο ότι η θέσπιση του νόμου του 2001 είχε ως αντικείμενο να ικανοποιήσει τα παράπονα των παραγωγών πατάτας Jersey Royal οι οποίοι φρονούσαν ότι ήταν θύματα της έλλειψης διαφάνειας και του υπερβολικού ανταγωνισμού μεταξύ των οργανισμών εμπορίας και οι οποίοι έκριναν μη ικανοποιητικά τα περιθώρια κέρδους από την παραγωγή τους, που άλλωστε δεν αμφισβητείται ότι η μεγαλύτερη της ποσότητα προορίζεται για εξαγωγή προς την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου.

78 Το ότι ο νόμος αυτός έχει ως αποτέλεσμα να παρεμποδίζει τις εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο δεν το αμφισβήτησε άλλωστε το States of Jersey, το οποίο περιορίστηκε να υποστηρίξει συναφώς ότι στο μέτρο που, αφενός, ο νόμος του 2001 αφορούσε μόνον τις εξαγωγές αυτές και, αφετέρου, οι συναλλαγές μεταξύ Jersey και Ηνωμένου Βασιλείου έπρεπε να εξομοιωθούν προς εσωτερικές συναλλαγές ενός κράτους μέλους για τους σκοπούς εφαρμογής των άρθρων 28 ΕΚ και 29 ΕΚ, αυτές οι διατάξεις δεν έχουν εφαρμογή σε μια τέτοια νομοθεσία.

79 Συναφώς, επιβάλλεται πάντως να παρατηρηθεί ότι μια τέτοια ανάλυση παραγνωρίζει το γεγονός, που σημειώθηκε ήδη στη σκέψη 65 της παρούσας αποφάσεως, ότι, παρά το ότι ο νόμος του 2001 δεν σκοπεύει, κατά τη διατύπωσή του, παρά μόνον την πατάτα που εξάγεται στο Ηνωμένο Βασίλειο για να καταναλωθεί εκεί, τίποτα δεν αποκλείει όπως το προϊόν αυτό, εφόσον βρίσκεται στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου, επανεξαχθεί στη συνέχεια προς άλλα κράτη μέλη.

- 80 Επομένως, οι περιορισμοί που καθιερώνει ο νόμος του 2001 ως προς την πατάτα Jersey Royal που αποστέλλεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, περιορισμοί οι οποίοι, όπως παρατηρήθηκε στις σκέψεις 75 και 76 της παρούσας αποφάσεως, έχουν ως κύριο αποτέλεσμα να περιορίζουν τέτοια εξαγωγικά ρεύματα, είναι, *in fine*, επίσης ικανά να παρεμποδίσουν την εξαγωγή των προϊόντων αυτών προς τα άλλα κράτη μέλη και να έχουν έναντι των αγορών αυτών των κρατών μελών το ίδιο αρνητικό αποτέλεσμα όπως εκείνο που παρατηρήθηκε σχετικά με την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου.
- 81 Όπως παρατηρήθηκε στη σκέψη 66 της παρούσας αποφάσεως, η ανάπτυξη, στο Ηνωμένο Βασίλειο, τέτοιων ρευμάτων επανεξαγωγής προς τα άλλα κράτη μέλη πατάτας Jersey Royal προελεύσεως της Jersey φαίνεται ασφαλώς πιθανή δεδομένου ότι το σύνολο σχεδόν της πατάτας Jersey Royal εξάγεται από την Jersey προς το Ηνωμένο Βασίλειο και το σύστημα που τέθηκε σε εφαρμογή με τον νόμο του 2001, το οποίο πλαισιώνει αυτή την αγορά, συμβάλλει στη διατήρηση μιας τέτοιας καταστάσεως. Πράγματι, επιβάλλεται ειδικότερα να υπομνησθεί, ως προς το τελευταίο αυτό σημείο, ότι οι συμβάσεις εμπορίας που συνάπτονται μεταξύ του ΡΕΜΒ και των εγγεγραμμένων αγροτών πρέπει να εξειδικεύουν εκ των προτέρων τις εκτάσεις που καλλιεργούνται με πατάτα προοριζόμενη για εξαγωγή προς το Ηνωμένο Βασίλειο.
- 82 Το States of Jersey υποστήριξε εξάλλου με τις γραπτές παρατηρήσεις του ότι το σύστημα που θεσπίστηκε έτσι με τον εν λόγω νόμο δεν είναι δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο, που συνίσταται στην προώθηση της ευθύτητας και της διαφάνειας στις σχέσεις μεταξύ των παραγωγών και των οργανισμών εμπορίας.
- 83 Συναφώς, αρκεί πάντως η παρατήρηση ότι τέτοιοι στόχοι μπορούν εν πάση περιπτώσει να επιδιώκονται με άλλα μέσα τα οποία, κατ' αντίθεση προς εκείνα που υιοθετεί ο νόμος του 2001, δεν συνεπάγονται τη θέσπιση μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς κατά την εξαγωγή απαγορευόμενους από το άρθρο 29 ΕΚ.

- 84 Τέλος, προστίθεται ότι η συνδρομή την οποία επιβάλλει στους παραγωγούς ο ΡΕΜΒ σε συνάρτηση με τις εκτάσεις που καλλιεργούνται με πατάτα αντιβαίνει προς το κοινοτικό δίκαιο στο μέτρο που προορίζεται να χρηματοδοτήσει τις δραστηριότητες του οργανισμού αυτού οι οποίες επίσης κρίθηκαν αντίθετες προς το άρθρο 29 ΕΚ (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1983, 222/82, Apple and Pear Development Council, Συλλογή 1983, σ. 4083, σκέψεις 32 και 33).
- 85 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθούν οι εξής απαντήσεις:

Οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 29 ΕΚ και 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 3 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε κανονιστική ρύθμιση όπως η επίδικη στην κύρια δίκη η οποία:

- αφενός, απαγορεύει, επ' απειλή κυρώσεων, στους παραγωγούς της Jersey να προσφέρουν προς εξαγωγή ή να εξάγουν πατάτα με προορισμό την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, αν δεν είναι εγγεγραμμένοι σε οργανισμό όπως ο ΡΕΜΒ και αν δεν έχουν συνάψει συμφωνία εμπορίας με τον οργανισμό αυτόν προσδιορίζουσα, μεταξύ άλλων, τις εκτάσεις όπου μπορεί να καλλιεργηθεί η πατάτα με σκοπό την εξαγωγή της σοδειάς, καθώς και την ταυτότητα των εγκεκριμένων αγοραστών της πατάτας, και,
- αφετέρου, απαγορεύει, και πάλι επ' απειλή κυρώσεων, σε όλους τους οργανισμούς εμπορίας να διενεργούν τέτοιες εξαγωγές εφόσον δεν συνήψαν με τον ίδιο αυτόν οργανισμό συμφωνία διαχείρισεως προσδιορίζουσα, ειδικότερα, την ταυτότητα των πωλητών από τους οποίους μπορούν να προμηθεύονται πατάτα.

Οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 23 ΕΚ και 25 ΕΚ καθώς και του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 3 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε κανονιστική ρύθμιση όπως η επίδικη στην κύρια δίκη η οποία παρέχει σε οργανισμό όπως ο ΡΕΜΒ την εξουσία να επιβάλλει στους παραγωγούς πατάτας της Jersey συνδρομή της οποίας το ύψος καθορίζεται σε συνάρτηση με τις ποσότητες πατάτας που παράγουν οι ενδιαφερόμενοι και οι οποίες εξάγονται στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το κοινοτικό δίκαιο αντιτίθεται σε συνδρομή επιβαλλόμενη υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, της οποίας όμως το ύψος καθορίζεται από έναν τέτοιο οργανισμό σε συνάρτηση με τη γεωργική έκταση στην οποία οι ενδιαφερόμενοι καλλιεργούν πατάτα, στο μέτρο που τα έσοδα που προκύπτουν από τη συνδρομή αυτή προορίζονται να χρηματοδοτήσουν τις δραστηριότητες που αναπτύσσει ο εν λόγω οργανισμός κατά παράβαση του άρθρου 29 ΕΚ.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 86 Δεδομένου ότι το άρθρο 29 ΕΚ πρέπει, όπως προκύπτει από την απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται σε νομοθεσία όπως ο νόμος του 2001 στο μέτρο που οι διατάξεις του νόμου αυτού επηρεάζουν τις εξαγωγές της Jersey με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν είναι αναγκαίο να δοθεί χωριστή απάντηση στο πρώτο ερώτημα. Πράγματι, προκύπτει κατά τρόπο προφανή ότι η ερμηνεία που έγινε δεκτή επιβάλλεται, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι τα κατ' αυτόν τον τρόπο εξαγόμενα εμπορεύματα αποστέλλονται απ' ευθείας προς το Ηνωμένο Βασίλειο ή αυτά διέρχονται, ενδεχομένως, από λιμάνι ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 87 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για την υποβολή παρατηρήσεων στο Δικαστήριο, πέραν των εξόδων των εν λόγω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 29 ΕΚ και 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 3, σχετικά με τις αγγλονορμανδικές νήσους και τη νήσο Μαν που προσαρτήθηκε στην πράξη περί των όρων προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και περί των προσαρμογών των Συνθηκών πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι οι διατάξεις αυτές αντιτίθενται σε κανονιστική ρύθμιση όπως η επίδικη στην κύρια δίκη η οποία:
 - αφενός, απαγορεύει, επ' απειλή κυρώσεων, στους παραγωγούς της Jersey να προσφέρουν προς εξαγωγή ή να εξάγουν πατάτα με προορισμό την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου αν δεν είναι εγγεγραμμένοι σε οργανισμό όπως ο Jersey Potato Export Marketing Board και αν δεν έχουν συνάψει συμφωνία εμπορίας με τον οργανισμό αυτόν προσδιορίζουσα, μεταξύ άλλων, τις εκτάσεις όπου μπορεί να καλλιεργηθεί η πατάτα με σκοπό την εξαγωγή της σοδειάς, καθώς και την ταυτότητα των εγκεκριμένων αγοραστών της πατάτας, και,

- αφετέρου, απαγορεύει, και πάλι επ' απειλή κυρώσεων, σε όλους τους οργανισμούς εμπορίας να διενεργούν τέτοιες εξαγωγές εφόσον δεν συνήψαν με τον ίδιο αυτόν οργανισμό συμφωνία διαχείρισεως προσδιορίζουσα, ειδικότερα, την ταυτότητα των πωλητών από τους οποίους μπορούν να προμηθεύονται πατάτα.
- 2) Οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 23 ΕΚ και 25 ΕΚ καθώς και του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 3 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε κανονιστική ρύθμιση όπως η επίδικη στην κύρια δίκη η οποία παρέχει σε οργανισμό όπως ο Jersey Potato Export Marketing Board την εξουσία να επιβάλλει στους παραγωγούς πατάτας της Jersey συνδρομή της οποίας το ύψος καθορίζεται σε συνάρτηση με τις ποσότητες πατάτας που παράγουν οι ενδιαφερόμενοι και οι οποίες εξάγονται στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- 3) Το κοινοτικό δίκαιο αντιτίθεται σε συνδρομή επιβαλλόμενη υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, της οποίας όμως το ύψος καθορίζεται από έναν τέτοιο οργανισμό σε συνάρτηση με τη γεωργική έκταση στην οποία οι ενδιαφερόμενοι καλλιεργούν πατάτα, στο μέτρο που τα έσοδα που προκύπτουν από τη συνδρομή αυτή προορίζονται να χρηματοδοτήσουν τις δραστηριότητες που αναπτύσσει ο εν λόγω οργανισμός κατά παράβαση του άρθρου 29 ΕΚ.

(υπογράφés)